

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de avocatul Augustin Popovici în numele și interesele lui Sahtsa Tadah Homere,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sahtsa Tadah Homere împotriva Inspectoratului General pentru Migrație cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 03 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-433/24

NR. PIGD 2-23137144-01-3ra-20052024)

Temeiurile recursului nu se încadrează în prevederile art.245¹ Cod administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate. Invocarea declarativă a faptului că decizia instanței de apel se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. I. Barbacaru,
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Sîrbu, A. Braga, V. Negru,

16 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de avocatul Augustin Popovici în numele și interesele lui Sahtsa Tadah Homere

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 2 septembrie 2023, Sahtsa Tadah Homere s-a adresat cu o acțiune în contencios administrativ împotriva Inspectoratului General pentru Migrație, solicitând anularea actului administrativ individual defavorabil – Decizia de returnare de pe teritoriul Republicii Moldova nr. 203-C din 12.09.2023 a Inspectoratului General pentru Migrație, Direcția regională Centru, emisă în privința cetățeanului Camerun – Sahtsa Tadah Homere.

2. În motivarea acțiunii a indicat că prin Decizia de returnare de pe teritoriul Republicii Moldova nr. 203-C din 12.09.2023 a Inspectoratului General pentru Migrație, Direcția regională Centru, dreptul de ședere al cetățeanului Camerun – Sahtsa Tadah Homere pe teritoriul Republicii Moldova a fost revocat. A fost obligat Sahtsa Tadah Homere să părăsească teritoriul Republicii Moldova în termen de 30 zile din data aducerii la cunoștință a deciziei.

3. Inspectoratul General pentru Migrație a invocat prevederile art. 52 alin. (1) lit. (b) din Legea nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, în conformitate cu care, decizia de returnare este un act administrativ al autorității competente pentru străini, prin care șederea unui străin este declarată ca fiind ilegală și care obligă străinii indicați la art. 51 să părăsească teritoriul Republicii Moldova în 30 de zile calendaristice (în cazul străinului căruia i s-a revocat dreptul de ședere).

4. Potrivit normei indicate, împotriva străinilor care au intrat ilegal pe teritoriul Republicii Moldova, a căror ședere pe acest teritoriu a devenit ilegală, a căror viză sau al căror drept de ședere a fost anulat sau revocat, cărora li s-a refuzat prelungirea dreptului de ședere provizorie, al căror drept de ședere permanentă a încetat, a căror cerere privind recunoașterea statutului de apatrid a fost respinsă, a fost încetată procedura respectivă sau al căror statut de apatrid a fost anulat, precum și împotriva foștilor solicitanți de azil, autoritatea competentă pentru străini dispune măsură returnării de pe teritoriul Republicii Moldova și aplică interdicția intrării în Republica Moldova pentru o perioadă determinată conform art. 10.

5. Conform art. 137 alin.(1) Cod administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

6. Conform art. 84¹ alin.(1) din Legea 200 privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200 din 16.07.2010, străinii aflați în Republica Moldova se bucură de aceleași drepturi și libertăți ca și cetățenii Republicii Moldova, garantate de Constituția Republicii Moldova și de alte legi, precum și de drepturile prevăzute în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu excepțiile stabilite de legislația în vigoare.

7. Conform art. 31 Cod administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

8. Din decizia contestată nu rezultă care sunt circumstanțele de fapt care au stat la baza emiterii acesteia. Verbal, lui Sahtsa Tadah Homere i s-a explicat că motivul ar fi că diploma sa de studii prezentată Academiei de Studii Economice din Moldova ar fi una falsă. Sahtsa Tadah Homere neagă vehement aceste presupuneri, or acesta și-a făcut studiile, a susținut examenele de absolvire și a recepționat diploma de la instituția de învățământ, aceasta fiind emisă conform legislației naționale din Camerun.

9. Astfel, Decizia nr. 203-C din 12.09.2023 a Inspectoratului General pentru Migrație nu conține o motivare, deși ar trebui să explice în mod adecvat raționamentele pe care se bazează, Inspectoratul General pentru Migrație având obligația pozitivă de a cerceta și a da o apreciere viabilă explicațiilor lui Sahtsa Tadah Homere.

10. Or, motivarea actului administrativ este o cerință inerentă a principiului legalității procedurale și substanțiale, care condiționează legalitatea actului administrativ. Motivarea trebuie să cuprindă considerentele de fapt și de drept, care determină emiterea actului administrativ, în special a celui defavorabil. Motivarea trebuie să fie una reală, bazată pe probe, să ofere răspunsuri obiective în privința reflectării existenței cerințelor abstracte a bazei legale invocate. Preluarea doar a unor texte din lege în conținutul actului administrativ echivalează cu lipsa motivării.

11. Motivarea trebuie să ofere destinatarului actului administrativ și oricărui observator dezinteresat convingerea că intervenția autorității publice în drepturile persoanei este una proporțională.

12. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să rezulte și faptul că autoritatea publică a audiat explicațiile persoanei vizate în actul administrativ,

explicații pe care autoritatea publică le-a luat în calcul în exercitarea dreptului său discreționar.

13. Ținând cont de faptul că actul administrativ contestat nu este motivat, iar din motivele indicate nu rezultă rezonabilitatea, necesitatea și scopul măsurii întreprinse de autoritatea publică, a fost încălcat principiul proporționalității.

14. Din aceste motive, prin decizia contestată au fost încălcate drepturile și libertățile garantate de normele naționale.

15. Noțiunea de „act administrativ” este reglementată în legislația națională, cât și în Rezoluția (77) 31 Cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, statuează că actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice și care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare. În conformitate cu art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrative.

16. Consideră că, prin decizia contestată, autoritatea publică Inspectoratul General pentru Migrație vădit a încălcat drepturile și libertățile cetățeanului străin Sahtsa Tadah Homere, or aceasta nu a justificat emiterea deciziei din 12.09.2023, revocând, fără careva temei juridic, neprezentând nici o probă în acest sens, dreptul de ședere a reclamantului pe teritoriul Republicii Moldova.

17. Conform art. 54 alin. (1) din Legea nr. 200 din 16.07.2010, decizia de returnare poate fi contestată în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără respectarea procedurii prealabile.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

18. Prin hotărârea din 20 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Sahtsa Tadah Homere împotriva Inspectoratului General pentru Migrație, privind anularea actului administrativ. S-a anulat Decizia Inspectoratului General pentru Migrație nr. 203/C din 12.09.2023.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

19. La 03 noiembrie 2023, Inspectoratul General pentru Migrație a declarat apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii și emiterea unei decizii noi, prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

20. Prin decizia din 03 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Inspectoratul General pentru Migrație, s-a casat hotărârea din 20 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o decizie nouă, prin care: S-a respins acțiunea înaintată de Sahtsa Tadah Homere împotriva Inspectoratului General pentru Migrație cu privire la anularea actului administrativ.

21. În motivarea soluției, instanța de apel a reținut că instanța de fond a ignorat probele prezentate de Inspectoratul General pentru Migrație, iar hotărârea de anulare a deciziei de returnare nu a fost susținută de o motivare suficientă.

22. A argumentat că prima instanță a ignorat prevederile Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor, care permiteau Inspectoratului General pentru Migrație să revoce dreptul de ședere în cazul nerespectării condițiilor de ședere legală. Reclamantul nu mai îndeplinea aceste condiții după exmatricularea sa.

23. Decizia din 12 septembrie 2023, de returnare a lui Sahtsa Tadah Homere, cetățean camerunez, a fost emisă în conformitate cu art. 52 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova. Revocarea s-a bazat pe faptul că reclamantul a fost exmatriculat de la Academia de Studii Economice din Moldova din cauza suspiciunii că diploma sa era falsă.

24. Instanța de apel a concluzionat că, actul administrativ emis de IGM a fost considerat legal, fiind motivat și bazat pe fapte verificabile. Inspectoratul General pentru Migrație a acționat în conformitate cu legea, verificând toate circumstanțele și emițând o decizie conformă cu competențele sale.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

25. La 10 mai 2024, avocatul Augustin Popovici, în numele și interesele lui Sahtsa Tadah Homere, a declarat recurs împotriva deciziei din 03 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea deciziei instanței de apel.

ARGUMENTELE RECURSULUI

26. În motivarea recursului a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată. Iar prin admiterea lui se va consolida jurisprudența Curții Supreme de Justiție, care, inclusiv prin decizia sa din 18 ianuarie 2023, dosarul nr. 3ra-778/22, a reiterat imperativitatea motivării actelor administrative.

27. La caz, a susținut că decizia de returnare a fost emisă fără o motivare clară și detaliată. Deși s-a invocat că diploma prezentată ar fi falsă, nu s-au oferit dovezi concrete care să demonstreze falsitatea documentelor de studii. Astfel, Inspectoratul General pentru Migrație nu și-a îndeplinit obligația de a motiva adecvat actul administrativ, ceea ce încalcă principiul legalității procedurale.

28. Reprezentantul recurentului a mai argumentat că măsura luată de IGM a fost disproporționată, deoarece nu a fost dovedită necesitatea revocării dreptului de ședere și aplicarea măsurii de returnare. Decizia nu a fost echilibrată față de gravitatea faptelor invocate.

29. A subliniat că în cadrul procedurii administrative nu au fost luate în considerare explicațiile și dovezile prezentate de Sahtsa Tadah Homere, iar acesta nu a fost audiat în mod corespunzător înainte de emiterea deciziei. Acest fapt constituie o încălcare a dreptului la apărare și a principiilor de justiție echitabilă

30. Decizia de revocare a fost bazată pe presupuneri privind falsitatea diplomei, fără a se prezenta dovezi clare care să confirme această acuzație. Recurentul a contestat faptul că instanța de apel a acceptat aceste concluzii fără o examinare suficient de riguroasă a probelor

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

31. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

32. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

33. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

34. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.245¹.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

35. Referitor la termenul de depunere a recursului, la caz se atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentului și avocatului acestuia, prin intermediul poștei electronice (f.d.80), la 11 aprilie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la data de 10 mai 2024, cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

36. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea/ inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească

în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

37. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

38. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

39. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 2451 din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de avocatul Augustin Popovici în numele și interesele lui Sahtsa Tadah Homere, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 2451 din Codul administrativ.

42. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de

netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

43. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

44. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

45. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

46. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

47. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit.a1) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul depus de avocatul Augustin Popovici în numele și interesele lui Sahtsa Tadah Homere.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc